

Dokumentnamn	Dokumentnummer	Datum
Värderingsmodell	43101b	2009-03-02
Upprättad av	Granskad av	Version
Annika Simonsen	Kicki Björklund	10
		Sida
		1 (8)

VÄRDERING AV SIGTUNAHEMS MILJÖASPEKTER

INLEDNING

Alla de miljöaspekter som identifierats i miljöutredningen kan oftast inte åtgärdas omedelbart. En gallring måste ske där de viktiga miljöaspekterna skiljs från de mindre viktiga. Denna gallring görs i två värderingssteg samt ett prioriteringssteg.

Eftersom värdering och prioritering är strategiska beslut är det viktigt att värderingen görs tillsammans med ledningen.

VÄRDERINGSSTEGEN

Värdering av miljöpåverkan - Steg 1

I den första värderingskolumnen anges om miljöaspekterna är att betrakta som betydande eller ej. Denna bedömning baseras på en sammanvägning av 11 viktiga miljökritierier samt en uppskattning av miljöaspektens omfattning.

Ingångsdata till kriterierna fås från den beskrivande delen i miljöutredningen. Bedömningen i steg 1 görs utifrån egna och en miljökonsults kunskap om miljöfrågor.

Värdering av externa och interna drivkrafter - Steg 2

Nästa steg i värderingen utgörs av en bedömning av vilka externa och interna drivkrafter som har betydelse för Sigtunahems miljöaspekter. Denna bedömning görs av samtliga miljöaspekter.

Externa drivkrafter är t.ex. miljöorganisationer, hyresgästförening, ägare, myndigheter, SABO och konkurrenter.

Interna drivkrafter är:

- Hög förbättringspotential - finns möjlighet att påverka eller utnyttja bättre? (1-3 poäng)
- Bra ekonomi - leder en förbättring till reducerade kostnader? (1-3 poäng)
- Bra symbolvärde - leder en förbättring till bättre anseende? (1-3 poäng)

Utifrån dessa kriterier bedöms hur viktiga miljöaspekterna är. Värderingen av i hur stor grad de externa och interna drivkrafterna påverkar de enskilda aktiviteterna sker i en skala från 1-3 poäng. Varje miljöaspekt kan således få mellan 1-12 poäng sammanlagt där 12 poäng indikerar hög prioritet.

Dokumentnamn		Dokumentnummer		Datum	
Värderingsmodell		43101b		2009-03-02	
Upprättad av	Granskad av		Version	Sida	
Annika Simonsen	Kicki Björklund		10	2 (8)	

PRIORITERING

Prioritering görs för att man antagligen inte kan åtgärda alla miljöaspekter på en gång under det första året. Ju större ekonomiska och personella resurser organisationen har desto fler miljöaspekter kan få högsta prioritet.

Prioriteringen ska göras för alla betydande miljöaspekter. Därutöver kan värderingens steg 2 vara vägledande för vilken prioritet olika miljöaspekter ges. Även en miljöaspekt som inte värderats som betydande kan få hög prioritering om exempelvis den har ett högt symbolvärde.

Prioritera i tre steg enligt nedan:

Prioritet 1: de miljöaspekter som organisationen arbetar med under året och därmed målsätter.

Prioritet 2: de miljöaspekter som har höga poäng men som inte hinns med under året ligger på tur för att åtgärdas när resurser finns.

Prioritet 3: de miljöaspekter som p g a dagens teknik, lagar och andra krav inte går att åtgärda. Eller de som är åtgärdade men som fortfarande anses som miljöaspekter.

Minst en gång per år ska miljöaspektlistan gås igenom för att se om några ändringar behöver göras. (Helst innan budgetarbetet) Någon aktivitet kan ha tillkommit och någon annan kan ha försvunnit. Omvärlden kan förändrats så att värderingen måste göras om. Eventuella nya miljöaspekter ska värderas enligt det ovan beskrivna arbetssättet. Vid denna genomgång görs en förnyad prioritering av miljöaspekterna inför arbetet med att sätta mål.

Dokumentnamn		Dokumentnummer		Datum	
Värderingsmodell		43101b		2009-03-02	
Upprättad av		Granskad av		Version	
Annika Simonsen		Kicki Björklund		10	
				Sida	
				3 (8)	

Miljöaspekter	Värderingskriterier																SUMMA Hög siffra = prioriteras	Prioritering 1-3 1 = görs i år 2 = görs senare 3 = Väntiläge/åtgärdat	
	Material- och råvaruanvändning	Energianvändning	Utsläpp till luft	Utsläpp till vatten	Markförorening	Avfallsproduktion	Lokal och/eller regional miljöfråga	Nationell och/eller global miljöfråga	Riskmoment föreligger	Potentielt utredningsbehov	Hälsopåverkan	Precisering av miljöpåverkan Omfattning S (stor), M (medel), L (liten)	X = betydande miljöaspekt	Värdering av externa drivkrafter 1 -3	Hög förbättringspotential 1 -3	Bra ekonomi 1 -3			Bra symbolvärde 1 -3
Transporter													X						
Förbrukning av fossilt bränsle (bensin och diesel) från egna transporter samt transportsträckor	X	X	X	X			X	X			X	M	X	3	3	1	2	9	1
Förbrukning av alternativt bränsle (E85) från egna transporter samt transportsträckor	X	X	X	X			X	X			X	L		3	1	1	3	8	3
Förbrukning av fossilt bränsle från de fem största leverantörernas transporter samt transportsträckor	X	X	X	X			X	X		X	X	M	X	3	3	1	2	9	1
Förbrukning av fossilt bränsle från entreprenörernas transporter samt transportsträckor (till och från Sh projekt)	X	X	X	X			X	X		X	X	L		3	3	1	2	9	2
Energianvändning													X						
Förbrukning av fjärrvärme	X	X	X				X	X	X		X	S	X	3	3	3	3	12	1
Förbrukning av el	X	X	X				X	X	X		X	M	X	3	3	3	3	12	1
Förbrukning av olja	X	X	X				X	X	X	X	X	M	X	3	3	3	3	12	1
Vattenanvändning	X	X		X								L		2	2	1	2	7	3
Kemikalieanvändning																			
Städkemikalier (lösningsmedel, rengöringsmedel etc)	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	L		3	1	1	3	8	3
Färger	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	M		3	1	1	3	8	3

Dokumentnamn Värderingsmodell		Dokumentnummer 43101b		Datum 2009-03-02	
Upprättad av Annika Simonsen		Granskad av Kicki Björklund		Version 10	
				Sida 5 (8)	

Övriga kontorsartiklar i plast, gummi, batterier etc	X					X						L		2	1	1	1	5	3
Datorer, skrivare, kopiatorer	X					X						L		2	1	1	1	5	3
Möbler och inredningsartiklar	X					X						L		1	1	2	1	5	1
Värderingskriterier	Material- och råvaru användning	Energianvändning	Utsläpp till luft	Utsläpp till vatten	Markförorening	Avfallsproduktion	Lokal och/eller regional miljöfråga	Nationell och/eller global miljöfråga	Riskmoment föreligger	Potentielt utredningsbehov	Hälsopåverkan	Precisering av miljö påverkan Omfattning S (stor), M (medel), L (liten)	X = betydande miljöaspekt	Värdering av externa drivkrafter 1 -3	Hög förbättringspotential 1 -3	Bra ekonomi 1 -3	Bra symbolvärde 1 -3	SUMMA Hög siffra = prioriteras	Prioritering 1-3 1 = görs i år 2 = görs senare 3 = åtgärdat
Miljöaspekter																			
Miljöstörande ämnen i byggnader													X						
PCB	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	M	X	3	3	1	3	10	3
Asbest	X		X			X	X	X	X	X	X	M	X	2	2	1	2	7	3
Bly	X					X	X	X		X	X	M	X	3	2	1	3	9	2
Blå lättbetong (radon)	X		X			X	X	X			X	L		3	3	1	3	10	1
Kvicksilver	X			X	X	X	X	X	X			M	X	3	2	1	3	9	3
Tryckimpregnerat material i sandlådor, lekställningar etc	X				X	X	X		X		X	L		2	3	1	2	8	3
Markföroreningar																			
Markradon			X	X			X				X	L		3	3	1	3	10	1
Oljeföroreningar (cisterner, panncentraler)			X	X	X	X	X	X	X		X	L		3	1	1	3	8	3

Dokumentnamn		Dokumentnummer		Datum	
Värderingsmodell		43101b		2009-03-02	
Upprättad av	Granskad av		Version	Sida	
Annika Simonsen	Kicki Björklund		10	6 (8)	

Kreosot, CCA föroreningar (Tryckimpregnerat material, slipers i mark)				X	X	X	X		X	X	X	L		3	3	1	3	10	1
Buller							X	X	X	X	X	L		3	2	1	3	9	1

Dokumentnamn		Dokumentnummer		Datum
Värderingsmodell		43101b		2009-03-02
Upprättad av	Granskad av	Version	Sida	
Annika Simonsen	Kicki Björklund	10	7 (8)	

Värderingskriterier Miljöaspekter	Material- och råvaruanvändning	Energianvändning	Utsläpp till luft	Utsläpp till vatten	Markförorening	Avfallsproduktion	Lokal och/eller regional miljöfråga	Nationell och/eller global miljöfråga	Riskmoment föreligger	Potentiellt utredningsbehov	Hälsopåverkan	Precisering av miljöpåverkan Omfattning S (stor), M (medel), L (liten)	X = betydande miljöaspekt	Värdering av externa drivkrafter 1 -3	Hög förbättringspotential 1 -3	Bra ekonomi 1 -3	Bra symbolvärde 1 -3	SUMMA Hög siffra = prioriteras	Prioritering 1-3 1 = görs i år 2 = görs senare 3 = åtgärdat
	Avfall													X					
Hyresgästernas avfall (hushåll)	X			X	X	X	X	X			X	S	X	3	3	1	3	10	1
Förpackningar av plast, metall, glas och papper, tidningar, wellpapp	X				X	X	X	X			X	M		3	1	2	3	9	3
Restsopor/Brännbart	X				X	X	X	X			X	M		3	3	1	3	10	1
Elektriskt- och elektroniskt avfall	X				X	X	X	X			X	M		3	2	1	3	9	3
Farligt avfall	X		X	X	X	X	X	X	X		X	M	X	3	2	2	3	10	3
Internt avfall (administration, kontorsverksamhet, förvaltning) returpapper, wellpapp, plast, glas	X				X	X	X	X			X	M	X	3	1	2	3	9	3
Farligt avfall	X		X	X	X	X	X	X	X		X	M	X	3	2	2	3	10	3
Elektriskt- och elektroniskt avfall	X				X	X	X	X			X	M	X	3	2	1	3	9	3
Restavfall/Brännbart	X				X	X	X	X			X	L		3	3	1	3	10	3
Externt avfall (om- och nybyggnadsprojekt)	X				X	X	X	X	X	X	X	L	X	2	2	2	3	9	3

Dokumentnamn	Dokumentnummer	Datum	
Värderingsmodell	43101b	2009-03-02	
Upprättad av	Granskad av	Version	Sida
Annika Simonsen	Kicki Björklund	10	8 (8)